

INFORMĀCIJA PRESEI

03.01.2023.

Nr. 2023/PR1

Rīgas dome nav gatava atjaunot vienreizējo braucienu atlaides studējošajiem

Šī gada 27. februārī Latvijas Studentu apvienība (LSA) devās uz Rīgas domi, lai pārrunātu izmaiņas saistībā ar “Rīgas satiksmes” [sabiedriskā transporta braukšanas maksas atvieglojumiem studējošajiem](#), ņemot vērā saņemtās sūdzības par likvidētajām vienreizējām 0,30 EUR braucienu biļetēm. Sarunā ar Rīgas domes priekšsēdētāja vietnieku Vilni Ķirsi un “Rīgas satiksmes” valdes priekšsēdētāju Džinetu Innusu, LSA prezentēja studējošo viedokli balstoties uz aptauju, kurā piedalījās gandrīz 7000 studējošo.

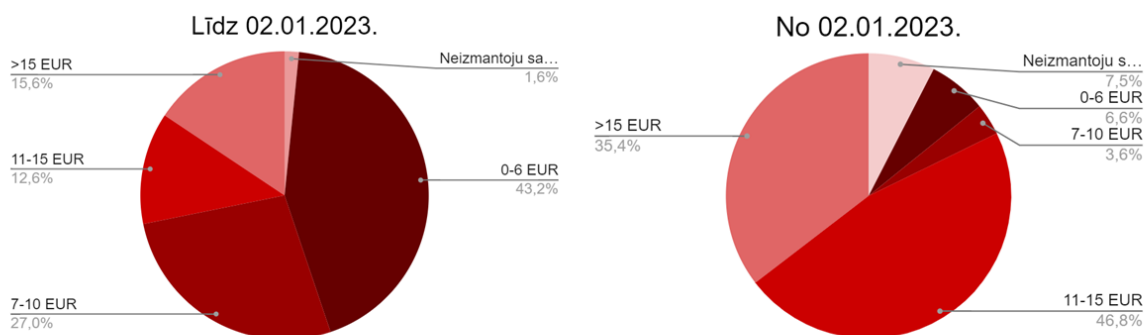
No 2023. gada 2. janvāra spēkā stājās jaunā “Rīgas satiksmes” biļešu politika, kas paredz, ka studējošajiem tiek piemērota 50% atlaide mēnešbiļetei (15 EUR), tomēr ir likvidēta atlaide vienreizējiem braucieniem. Pirms izmaiņām studējošajiem 60 minūšu brauciens izmaksāja 0,30 EUR, taču šobrīd cena par braucienu ir piecas reizes lielāka – 1,50 eiro par 90 minūšu braucienu.

Neapmierinātību ar situāciju rada tas, ka energoresursu krīzes un studiju digitalizācijas dēļ liela daļa augstskolu studijas organizē attālināti. Tādējādi nav nepieciešams izmantot sabiedrisko transportu tik bieži kā agrāk un lielai daļai studējošo iegādāties mēnešbiļeti ir finansiāli neizdevīgi.

Neilgi pirms norunātās tikšanās LSA izsludināja ekspress aptauju Rīgas augstskolu un koledžu studējošajiem, lai izprastu, kā jaunās biļešu sistēmas ieviešana ir ietekmējusi sabiedriskā transporta izmantošanu studējošo vidū, un noskaidrotu studējošo viedokli attiecībā pret izmaiņām. Nepilnu trīs dienu laikā tika saņemtas 6920 atbildes, no kurām 6267 bija no latviešu un 653 - no ārvalstu studējošajiem.

Aptaujas dati liecina, ka pirms cenu izmaiņām 70% studējošo mēnesī tērēja līdz 10 EUR “Rīgas satiksmes” sabiedriskajam transportam. Šobrīd studējošo izdevumi šim mērķim ir ievērojami pieauguši - 46% studējošo tērē 11-15 EUR, savukārt 35,4% - vairāk nekā 15 EUR mēnesī.

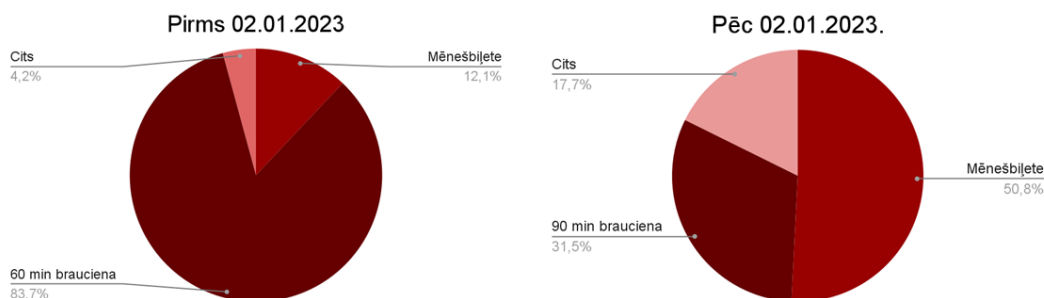
Cik EUR mēnesī aptuveni Tu tērēji Rīgas Satiksmes sabiedriskajam transportam?

Avots: Latvijas Studentu apvienība. Aptauja par Rīgas Satiksmes sabiedriskā transporta izmantošanu studējošo vidū, 2023.

94,4% aptaujāto norāda, ka pirms jaunās sistēmas ieviešanas sabiedriskais transports ir bijis viņu primārais pārvietošanās līdzeklis. Tagad šis apjoms ir sarucis līdz 65,7% un studējošie sabiedriskā transporta vietā izvēlas izmantot automašīnu, taksometru vai citus pārvietošanās līdzekļus, tādējādi palielinot satiksmes noslodzi.

Kāda veida biļetes visbiežāk iegādājies?

Avots: Latvijas Studentu apvienība. Aptauja par Rīgas Satiksmes sabiedriskā transporta izmantošanu studējošo vidū, 2023.

Aptaujas dati norāda, ka **pirms izmaiņām 83,7% iegādājās 60 minūšu jeb stundas biļetes** (0,30 EUR), tai skaitā 10 un 20 stundas biļetes. Pēc aptaujāto domām, šobrīd nav citu variantu, kā vien iegādāties mēnešbiļeti (studējošo, kas izmanto mēnešbiļetes, apmērs palielinājies par 38,7%), lai arī tā, salīdzinot ar vienreizējo braucienu atlaidi, nav izdevīga. Ja iepriekš studentam, kuram daļēju attālināto studiju ietvaros bija nepieciešams pārvietoties uz augstskolu divas dienas nedēļā, attiecīgi sešpadsmit 60 minūšu biļetes izmaksāja 4,8 EUR mēnesī, tad tagad studentam jāiegādājas mēnešbiļete par 15 EUR, kas ir trīs reizes dārgāka, vai par tādu pašu vienreizējo braucienu skaitu ir jāmaksā 36 EUR. Protams, jāņem vērā, ka ir studējošie, kuriem ikdienā studiju dēļ ir jāpārvietojas regulāri, tādēļ mēnešbiļete viņiem arī turpmāk ir piemērotākais biļešu veids.

Līdz cenu politikas izmaiņām, 43,8% studējošo izmantoja sabiedrisko transportu vairākas reizes dienā, bet tagad šis apjoms ir samazinājies līdz 26,5%. **Satraukumu rada tas, ka 18% studējošo kopš cenu izmaiņām sabiedrisko transportu ikdienā vairs cenšas neizmanto, savukārt to braucēju daļa, kuri biežāk izvēlas nepirkt vai neregistrēt biļeti, sasniegusi 32%.**

Vēršam uzmanību, ka Viļņā 60 minūšu brauciens studējošajiem izmaksā 0.45 EUR. Tallinā deklarētajiem studentiem braucieni sabiedriskajā transportā ir bez maksas, taču studējošajiem, kas nav deklarēti Tallinā, ar ISIC karti 60 minūšu brauciens izmaksā 0.75 EUR.

Aptaujas rezultāti apliecina neapmierinātību ar jauno cenu sistēmu studējošo vidū, taču sarunā ar Rīgas domes priekšsēdētāja vietnieku Vilni Ķirsi, “Rīgas satiksmes” valdes priekšsēdētāju Džinetu Innusu un citiem Rīgas domes pārstāvjiem, neizdevās gūt atsaucību un izpratni par to, ka studējošajiem, ņemot vērā dažādus studiju apstākļus, ir dažādi sabiedriskā transporta lietošanas paradumi.

“Rīgas satiksmes” un Rīgas domes pārstāvji sarunā norādīja, ka cenu politikas izmaiņas tendētas uz tiem iedzīvotājiem, kas ikdienā izvēlas regulāri pārvietoties ar sabiedrisko transportu. Ja izmaiņu mērķis ir sasniegt sabiedriskā transporta regulāru izmantošanu un biļešu registrāciju, tad panākts tieši pretējais, jo tiek ierobežota sabiedriskā transporta pieejamība un mazinājusies tā izmantošana studējošo vidū. Tādēļ LSA aicina atjaunot sabiedriskā transporta braukšanas maksas atvieglojumus vienreizējiem braucieniem studējošajiem.

Jau iepriekš LSA ir norādījusi, ka studējošajiem ir nepieciešams papildu atbalsts valstiskā līmenī - šobrīd studējošajiem ir pieejamas tikai stipendijas pēc akadēmiskajiem kritērijiem (140 EUR mēnesī) un sociālā stipendija “Studētgodis” (160 EUR mēnesī), kas nesedz ikdienas

izdevumus. Atsaucoties uz Eurostudent (2018.–2021.g.) datiem, jau pirms energoresursu cenu krīzes Eiropā vidēji 78% studējošo strādāja algotu darbu paralēli studijām, turklāt 68% no tiem - iztikas nodrošināšanai, kas būtiski samazina fokusu uz studijām.

Latvijas Studentu apvienība pārstāv Latvijas studējošo intereses nacionālā un starptautiskā līmenī. Saskaņā ar Augstskolu likumu apvienības biedri ir Latvijas augstākās izglītības iestāžu studējošo pašpārvaldes. Latvijas Studentu apvienība pauž demokrātiskā procedūrā formulētu, reprezentatīvu Latvijas studējošo viedokli.

INFORMĀCIJU SAGATAVOJA:**Linda Karlsonē**

Latvijas Studentu apvienības

Sabiedrisko attiecību vadītāja

Mob. tel.: 26343048

E-pasts: linda.karlsonē@lsa.lv